

INDUSTRI PARK NYTT

INFORMASJONSAVIS FOR MO INDUSTRIPARK

NR1 - 2021

Slik kan en av FREYRs fabrikk-siter i Mo i Rana bli seende ut.
Skisse: FREYR

FREYR SIKRER MILLIARDFINANSIERING

Kapitalinnhentingene markerer igangsettelsen av en av fastlands-Norges største industrisatsninger i nyere tid med planlagte investeringer på rundt 20 milliarder kroner.

SIDE 4-5

- 6-7** MIP Energi & IT øker aktiviteten
- 8-9** Inn på elbåtmarkedet
- 10-11** Rekordår i riktig retning
- 12-13** Helt fossilfri drift
- 16-17** 100 år til sammen i industrien

serit
Smart IT. God jobbdag.

TESS
TEKNISK FAGHANDEL
TESS Mo Industripark • Tlf.: 75 12 67 50

SpareBank
NORD-NORGE

MO FJERNVARME
leverandør av miljøvennlig varme

ID REKLAME

 Frost Kraftentreprenør

Informasjonsavisen for Mo Industripark byttet i 2020 navn fra Gule Sider til IndustriparkNytt. Avisen kommer også i nytt utseende.

Noe vi burde skrive om? Send tips til tonje.nermark@mip.no.

INFORMASJONSAVIS FOR DISSE BEDRIFTENE:

AGA Kantinedrift og Catering AS, AVANTI engineering AS, Braathe Gruppen, Celsa Armeringsstål AS, Ferroglobe Mangan Norge AS, Elkem Rana AS, Harsco Environmental, Helse & Sikkerhet SA, Industriprosjekt AS, Inventum RTD AS, KIS Nord AS, avd. Mo, Kvarøy Smolt AS, Kunnskapsparken Helgeland AS, Miljøteknikk Terrateam AS, Miras Solution AS, Mo Fjernvarme AS, Mo Industripark AS, Mo Industritransport AS, MOMEK Group AS, MoTest AS, Norsk Ildfast Gjenvinning Drift AS, PricewaterhouseCoopers AS, Rana Gruber AS, Rana Industriterminal AS, Rana Utvikling AS, Relacom AS, Siemens AS, Industry Solution Division, SINTEF Norlab AS, SMA Mineral AS, TESS Rana AS, T. T. Kran og industrielt vedlikehold AS, ID Reklame, Østbø Rana AS

I REDAKSJONEN MIP INFO:

Ansv. utgiver: Arve Ulriksen, Jan Gabor og Tonje Nermark

Tekst, foto og design: MIP Info Trykk: ID Reklame

Tips kan sendes til: tonje.nermark@mip.no

Jobb er ikke alt for de som
velger å flytte hit.

EN ÅRSDAG TIL ETTERTANKE

Vi nærmer oss med stormskritt årsdagen for koronanedstengingen av Norge 12. mars 2020. Lite visste vi da om hvordan og hvor lenge dette kom til å påvirke oss. Og selv om det fortsatt ikke er over, er det gledelig å erfare at industrien fortsatt holder koken i en annerledes tid.

Det ble kanskje en mer brutal start på det nye året enn mange hadde håpet. Fryktet ja, men vaksinenytt gav mange ny optimisme før vi sa farvel til koronaåret 2020. Bekymringen til helsetoppene før jul ble imidlertid til virkelighet og etter nyttår steg smittetallene raskt flere steder i landet. Nye påviste virusvarianter har også ført til innstramminger og sosial nedstenging igjen mange steder. Det økte koronafokuset er kanskje demotiverende for flere, da mange nok hadde sett frem til et nytt år med nye muligheter. Min påstand er at det absolutt ligger an til å bli det, koronaen til tross.

Flere av hjørnesteinsbedriftene i Rana melder blant annet om god global etterspørsel etter sine grønne industriprodukter, solide inntektsfall, nye investeringer og til og med børsnotering. Selv om smittevern og redusert mobilitet har vært utfordrende og fortsatt er det for noen, har bedriftene på berømmelig vis klart å holde produksjonen oppe under trygge forhold for sine ansatte. Flere har også på rekordtid digitalisert driften sin enda mer. Dette demonstrerer omstillingskraften til Ranaindustrien og lover godt for tiden fremover hvor omstillingstakten i alle sektorer bare vil øke.

Nylig ble det kjent at Freyr har lyktes med sin kapitalinnhenting og fusjonerer med store internasjonale muskler for å få realisert etablering av battericelle fabrikk i Rana. Dersom de lykkes med å få spaden i jorda i 2021 og produksjonsstart 2022 slik de planlegger, vil det ikke bare være den første batterifabrikken

i Norge, men også den største enkeltetableringen innen fastlandsindustrien her til lands på mange tiår. Dette er godt nytt for hele Helgeland og kan markere et før og etter på lik linje med jernverksetableringen i sin tid, som i år ble vedtatt for 75 år siden.

Regionen har over lang tid kunne skilte med det vi muligens kan kalle Norges bredeste arbeidsmarked. Det er få sektorer som ikke er representert her og miksen mellom statlige og private arbeidsplasser er god. I årene som kommer vil det skapes mange nye arbeidsplasser, særlig i forbindelse med Freyr-etableringen. Men vi vet at jobb ikke er alt for de som velger å flytte hit. Derfor blir det nok enda viktigere enn før at vi skaper gode lokalsamfunn. Vi har blitt eksperter på å holde sosial avstand under korona, men vi må bli bedre på nærhet når smittesituasjonen tillater det igjen.

Det handler om gode byrom, tilpassede skole- og kulturtilbud og enkel lokal så vel som regional mobilitet. Det handler om tilgjengelige tomter og boliger. Det handler om at vi blir bedre på å se tilflytterne i kommunen og inkludere de i større grad i våre daglige liv. Det handler om aktivitetstilbud for barn og unge, innen idrett, musikk og kunnskap. Det handler om hvordan man snakker om «regions-naboen». Det handler om lokal stolthet og raushet. Det handler om trygghet og tilhørighet.

En spennende jobb kan lokke tilflyttere til Helgeland. Men bare et godt liv kan holde dem i regionen. Dette gjelder også for øvrig de som allerede bor her. Her må vi alle bidra mer i årene fremover.

SIKRER MILLIARDFINANSIERING

FREYR har inngått avtaler som sikrer 7,3 milliarder kroner i ny egenkapital for å realisere planer om industriell storskala battericelleproduksjon i Norge. Selskapet er også nå børsnotert i New York og har i tillegg innhentet flere titalls millioner i utviklingsstøtte fra Innovasjon Norge.

Kapitalinnhenting markerer igangsettelsen av en av fastlands-Norges største industri-satsninger i nyere tid med planlagte investering på rundt 20 milliarder kroner. Satsningen forventes i første omgang å skape opp mot 1 500 nye grønne arbeidsplasser de neste fire til fem årene, de fleste på Helgeland.

FREYR planlegger å bygge kostnadseffektiv og miljøvennlig battericelleproduksjon i Norge med en årlig kapasitet på opptil 43 GWh innen 2025. Planene er basert på neste generasjons batteriteknologi og unike norske konkurransefortrinn, som ren fornybar energi, lave strømpriser, sterke industritradisjoner og nærheten til raskt voksende markeder i Europa og USA.

Selskapets ambisjon er å akselerere avkarboniseringen av transport og energisystemer ved å levere verdens reneste og mest kostnadseffektive batterier.

LEDENDE I EUROPA

– FREYR's ambisjon er å lage battericeller med verdens laveste karbonavtrykk. Basert på ren norsk energi, ny teknologi, batterimaterialer fra regionale leverandører og et lokalt økosystem av underleverandører, forventer vi å kutte karbonavtrykket til våre battericeller med over 80 prosent sammenlignet med konvensjonell battericelleproduksjon. Det posisjonerer oss som en ledende europeisk leverandør av bærekraftige battericeller med sterkt redusert miljøavtrykk, produsert av ansvarlige fremstilte råmaterialer og under godt regulerte arbeidsforhold, inn mot eksponentielt voksende markeder, sier Tom Jensen, konsernsjef i FREYR.

– Vi opplever betydelig interesse for våre battericeller og er i dag i dialog med en lang rekke mulige kunder. Vi har allerede annonsert forhandlinger med flere globale aktører. De anerkjenner vår gryende posisjon som ledende på kostnader og karbonavtrykk. Dette gjør nå også internasjonale investorer som tilfører FREYR egenkapital til å gjennomføre våre utviklingsplaner. Planene våre er basert på sterke partnerskap og beste tilgjengelige teknologi som drivere for bærekraftig verdiskaping for våre interessenter og investorer over tid, legger Tom Jensen til.

UTVIKLING AV BÆREKRAFTIG, LØNNSOM NORSK FORNYBAR INDUSTRI

FREYR's løsninger er rettet mot raskt voksende markeder for elektriske kjøretøyer, energilagringssystemer og marine applikasjoner, som representerer et samlet estimert adresserbart marked på rundt 5 000 GWh per år innen 2030.

Vi har opplevd bred støtte.

Selskapet har inngått et strategisk partnerskap om neste generasjons battericelleteknologi som forventes å gi betydelige kostnadsbesparelser og en meget konkurransedyktig markedsposisjon. FREYR er nå i gang med å bestille utstyr til de første produksjonslinjene for battericeller i industriell skala for installasjon i Mo i Rana. Produksjonsstart er ventet i løpet av 2022. Deretter vil produksjonskapasiteten økes trinnvis opp mot målet på 43 GWh årlig kapasitet innen 2025 basert på en modulær og lett skalerbar utviklingsmodell.

– Vi har opplevd bred støtte fra politikere, næringsorganisasjoner og det norske teknologimiljøet på lokalt og nasjonalt nivå helt fra vi startet FREYR i 2018. Sammen med våre partnere, Innovasjon Norge, Helgeland Invest, Sintef, NTNU, Rana Kommune og flere andre lokale og regionale aktører, har FREYR gått fra å være på tegnebrettet til nå, å bli en realitet ved hjelp av støtten fra internasjonale investorer. Vi ser frem til å inngå leveranseavtaler med kunder og starte opp produksjonen av verdens reneste og mest kostnadseffektive batterier. Etter vår mening representerer det den beste muligheten for utvikling av bærekraftig, lønnsom norsk fornybar-industri det neste tiåret, sier Torstein Dale Sjøtveit, grunnlegger og arbeidende styreformann i FREYR.

FREYR NOTERES PÅ NEW YORK STOCK EXCHANGE MED SOLIDE INSTITUSJONELLE EIERE

Selve transaksjonen gjennomføres ved at FREYR slås sammen med Alussa Energy Acquisition Corp. et selskap notert på New York Stock Exchange (NYSE) satt opp spesielt for å gjennomføre oppkjøp eller fusjoner (SPAC) innen energisektoren. Transaksjonen tilfører anslagsvis 850 millioner dollar, tilsvarende 7,3 milliarder kroner til selskapet, inkludert en forpliktet PIPE investering (Private Investment in Public Equity) på 600 millioner dollar til 10 dollar per aksje.

Investeringen er forankret med strategiske og institusjonelle investorer, inkludert Koch Strategic Platforms, Glencore, Fidelity Management & Research Company LLC, Franklin Templeton, Sylebra Capital and Van Eck Associates Corporation. 100% av FREYR's eksisterende aksjer vil overføres til det sammenslåtte noterte selskapet.

Transaksjonen representerer en egenkapitalverdi tilsvarende 12 milliarder kroner for det sammenslåtte selskapet som vil hete «FREYR Battery» når avtalen er endelig gjennomført, som forventes skje i andre kvartal i år. Aksjene

i FREYR Battery vil på samme tidspunkt kunne handles på New York Stock Exchange (NYSE) under ticker-koden FREY. Styrene i både Alussa Energy og FREYR har godkjent den foreslåtte fusjonen.

– Vi er ekstremt glade og takknemlige for samarbeidet med FREYR. Vi har vurdert mer enn 75 ulike investeringsmuligheter innen energi- og energiomstillingssektoren siden vi gikk på børsen i slutten av 2019, og FREYR skilte seg klart ut som en ledende aktør, klar til å ta i bruk neste generasjons batteriteknologi for å møte det betydelig og voksende behovet i markeder på en mest mulig bærekraftig måte, sier Daniel Barcelo, administrerende direktør, president og styremedlem i Alussa Energy.

Teksten ble sendt ut som en pressemelding 29.01.2021

Sentraltomta i Mo Industripark er en av Freyr's ønskede lokasjoner for sin battericelleproduksjon. Foto: FREYR

OM FREYR

FREYR er et norsk selskap som planlegger en kombinert 32+2 GWh litiumbasert batterifabrikk og en 600 MW vindmøllepark i kommunene Rana og Nesna i Nordland. Selskapet vil levere produkter til det hurtigvoksende markedet for elektriske kjøretøy i Europa, samt utvikle ytterligere markeder innenfor segmentene sjøfart, lagring, flyindustri og offshore gjennom klyngebaserte FOU-initiativ sammen med ledende norske og europeiske institusjoner og bedrifter.

Les mer på www.freyrbattery.com

OM ALUSSA ENERGY ACQUISITION CORP.

Alussa Energy er et selskap etablert for å gjennomføre fusjon, aksjeutveksling, aktivakjøp, aksjekjøp, omorganisering eller lignende virksomhetssammenslutning med en eller flere virksomheter.

Les mer på www.alussaenergy.com

FÅR INNOVASJON NORGE-STØTTE

Siden pressemeldingen ble sendt ut er det også blitt kjent at styret i Innovasjon Norge har besluttet å tildele Freyr 39 millioner kroner i støtte til videre utvikling, planlegging og bygging av en battericellefabrikk i Mo i Rana.

Freyr har tidligere mottatt 9 millioner kroner i støtte fra Innovasjon Norge. Den siste tildelingen betyr et samlet finansielt tilskudd fra Innovasjon Norge til prosjektet i Mo i Rana på 48 millioner kroner, heter det på nettsiden til Innovasjon Norge.

GLADNYHET PÅ TREÅRS DAGEN FOR FØRSTE HENVENDELSE FRA FREYR

Mo Industripark AS gleder seg over at FREYR har lyktes med kapitalinnhenting. – Det er svært gledelige nyheter at Freyr nå har lyktes med kapitalinnhenting, dette markerer starten på realisering av en battericellefabrikk på Helgeland. Dette er store nyheter for regionen, for Nordland og Norge. Med støtte fra Nordland Fylkeskommune, startet Mo Industripark AS arbeidet i 2017 med å kartlegge Rana-industriens muligheter i en internasjonal batteriverdikjede. Lite visste vi da at denne mulighetsstudien skulle resultere i kontakt med Torstein Dale Sjøtveit og hans ambisiøse planer for batterifabrikk i Norge, sier Adm. dir. i Mo Industripark as, Arve Ulriksen.

Ulriksen mener etableringen gir store muligheter for regionen.

– Mulighetene både for leverandørindustrien og samfunnsutvikling på Helgeland er enorm med en slik etablering, som vil kunne skape tusenvis av arbeidsplasser. Første henvendelse til oss fra Freyr kom på dagen for tre år siden (29. januar 2018) og på rekordtid har de jobbet målrettet med både organisasjonsbygging, samt finne teknologi- og finansieringspartnere. Det fortjener all honnør, og vi gratulerer alle ansatte og eiere i Freyr, sier Adm dir. i Mo Industripark AS, Arve Ulriksen.

Direktør for eiendomsutvikling, Jan Gabor, sier Mo Industripark AS står klare for å være et godt vertskap.

– Vi har jobbet sammen med Freyr for å støtte

opp om arbeidet deres og posisjonere prosjektet politisk, opp mot virkemiddelapparatet og næringslivet for øvrig, fra start. Vi har også jobbet med å frigjøre ferdig regulert areal som er byggeklart parallelt med at vi har jobbet for å frigjøre kraft, prosessvann og andre tjenester som Freyr er avhengig av for å kunne realisere oppstart av batterifabrikk. Vi har hatt god dialog med Freyr hele veien og vi gleder oss til fortsettelsen. Vi står klare til å realisere planene og være et godt vertskap for Freyr, sier direktør eiendomsutvikling i Mo Industripark AS, Jan Gabor.

– Dette er starten på et viktig nytt grønt kapittel for industriregionen Helgeland, for leverandørindustrien, og vil skape vekst og mange muligheter for regionen og ikke minst Norge som batterinasjon, avslutter de.

VIL DU JOBBE I FREYR?

*FREYR har stort behov for arbeidskraft fremover og legger med jevne mellomrom ut ledige stillinger her:
www.freyrbattery.com/jobs/open-positions*

F.v.: Prosesstekniker Tor Erik Storbekkmo, driftsingeniør Trond Olsen, avdelingsleder Eilif Nermark, prosesstekniker Kurt Magnussen i Øvre Leiråga kraftverk.

MIP ENERGI & IT SØKER KOLLEGA!

Industrimekaniker med fagkompetanse innen drift og vedlikehold av prosessanlegg?

Les mer om stillingen her:
www.mip.no/ledige-stillinger/

Søk innen 12. mars!

ØKT DRIFTSANSVAR OG UTVIDET AKTIVITET

MIP Energi & IT tok fra 1. januar over driften for kraftverkene til MIP Miljøkraft AS. Den nye avtalen innebærer driftsovervåking, tilsyn og forebyggende vedlikehold. Avdelingen har også kapasitet til å overvåke flere prosesser.

UTVIDET DRIFTSANSVAR

MIP Energi & IT, en av driftsavdelingene i Mo Industripark AS, har i en årrekke driftet Industriparkens vann- og gassforsyningsanlegg, Mo Fjernvarme sine produksjonsanlegg samt overvåket kraftverkene Svabo og Vika, som er etablert i vannveien til MIP Vannverk.

Nå har avdelingen fått utvidet driftsansvar for hele MIP Miljøkrafts portefølje. – Mo Industripark AS og MIP Miljøkraft AS har inngått en driftsavtale som innebærer oppfølging av produksjonsutstyret til sistnevnte. Dette

betyr at vi nå også har oppfølging av Øvre Leiråga, Nedre Leiråga, Ravnåga og Ørtvatn kraftverk i tillegg til Svabo og Vika, forteller avdelingsleder Eilif Nermark.

– Helkontinuerlig driftsovervåking med beredskap for å kunne iverksette nødvendige tiltak ved uforutsette hendelser eller driftsavvik inngår i avtalen. I tillegg har vi tilsyn og forebyggende vedlikehold ved hjelp av inspeksjonsprogram for de forskjellige kraftverkene, forklarer han videre.

ØRTVATN KRAFTVERK

Høsten 2020 gikk Ranelva over sine bredder etter en stor flom og påførte Ørtvatn kraftverk betydelige skader som medførte driftsstans. MIP Energi & IT ivaretar rollen som prosjektleder for gjenoppbyggingen.

– Skadene på kraftverket omfattet havari av kontroll- og apparatanlegg samt stasjonstransformator og nødstrømsaggregat. Disse anleggene vil bli erstattet med nye komponenter. Generatoren er til overhaling hos leverandøren i Spania, og kraftverket er planlagt idriftsatt i løpet av mai -21, forteller Nermark.

KAPASITET TIL NYE KUNDER

Avdelingens Energisentral er døgkontinuerlig bemannet for å overvåke produksjonen i ulike anlegg.

– Med oppfølging av nye kraftverk har vi nå utvidet driften vår til å inkludere oppfølging av prosesser som ligger utenfor industriparken, sier Nermark.

– Driftsovervåkingen kan være en kombinasjon av alarmanlegg, skjermbaserte kontrollanlegg og kameraovervåking. Med personell på jobb 24/7 har MIP Energi & IT kapasitet til å påta seg overvåking av prosesser hos flere nye kunder, forteller driftsingeniør Trond Olsen.

– I samarbeid med kunden utarbeider vi også oppfølgingsprogram for tilsyn og forebyggende vedlikehold av de ulike installasjonene, legger Nermark til.

Avdelingslederen utelukker ikke at det kan bli flere kunder.

– Regionen har mange småkraftverk, og dersom interessen er der vil vi selvsagt se på muligheten for å tilby våre tjenester til flere, sier han.

FLERE TJENESTER

Det er ikke bare småkraftverk som er aktuelt å overvåke.

– Hvis man trenger overvåking der noen må gjøre tiltak hvis det skjer uønskede hendelser, kan de bruke oss. Det gjelder for eksempel å slå alarm ved behov dersom fjernovervåkingen avdekker noen form for problemer. Vi har jo døgnbemannet kontrollrom, og har dermed mulighet til å tilby kontinuerlig overvåking eller overvåking på tider av døgnet der det ikke er noen til stede, eller helligdager for eksempel, forklarer Olsen.

Avdelingen merker interesse for en slik tjeneste fra andre typer virksomheter.

– Vi er i kontakt med en lokal aktør om overvåking av operasjonen deres, forteller Nermark.

NØDVENDIG KOMPETANSE

Gode rutiner og rulling av arbeidsoppgaver sikrer at alle i avdelingen får nødvendig kompetanse også om nye anlegg.

– Nå handler det om å sørge for at alle våre dyktige ansatte får opplæring i rutiner ved de nye kraftstasjonene og blir kjent på anleggene. Vi har stort fokus på rulling mellom overvåking fra kontrollrom og arbeid ute i drift, så dette ivaretas på beste måte, avslutter Nermark.

OM MIP ENERGI & IT

- Er en driftsavdeling i Mo Industripark AS.
- Har 5 ingeniører og 10 prosessteknikere.
- Jobber innenfor fagområdene prosess, mekanisk, elektro og automasjon.
- Avdelingen drifter leveranser innen blant annet vann- og gassdistribusjon, fibertjeneste, fjernvarme- og kraftproduksjon.
- Drifter nå alle seks av MIP Miljøkrafts småkraftverk (Vika, Svabo, Ravnåga, Øvre- og Nedre Leiråga og Ørtvatn) som i normalår til sammen produserer ca. 80 GWh.

POLARCIRKEL-BÅT I KOMMERSIALISERINGSFASEN

Helgeland Plast produserer høyt etterspurte Polarcirkel-båter til kunder i alle verdensdeler. De siste årene har de i et samarbeid med selskapet Evoy utviklet sine velkjente arbeidsbåter med elektrisk fremdriftssystem, og i månedsskiftet februar/mars leveres deres første kommersielle el-båt til kunde.

NY FASE

Etter litt over to år med planlegging, forskning og utvikling er den første kommersielle el-båten klar til å leveres. Med det er Helgeland Plast offisielt over i kommersialiseringsfasen for sin elektriske utgave av Polarcirkel-båt.

– Oppstart og kommisjonering skjer i løpet av februar. Evoy kommer opp hit for å gjøre siste oppkobling av programvare, sjøsette, prøvekjøre og gjøre de justeringene som må til for at det skal fungere optimalt, forteller avdelingsleder ved båtproduksjonen, Yngvar Tønder.

Evoy's el-motor er av det kraftige slaget. – Motoren har hele 900 hestekrefter som er justert ned til 400 med hensyn til sjøegenskaper, stabilitetskrav og batterirekkevidde. Det er jo også stor forskjell på hvor lenge batteriene holder før lading om man

kjører i 5 knop versus 30. Det vi nå kan levere av PolarcirkEL-båter har innenbordsmotorer, men vi jobber også med en utenbordsvariant, forklarer salgssjef for Helgeland Plast, Freddy Bakken Braseth.

SAMARBEIDSPARTNER

Det hele startet i slutten av 2018 da Helgeland Plast mottok en forespørsel fra Florø-selskapet Evoy som var i gang med utvikling av et hel-elektrisk fremdriftssystem for hurtiggående arbeidsbåter. De ønsket å levere sitt system i stor skala og de trengte en solid båtprodusent å samarbeide med.

– Leif Stavøstrand i Evoy kom til oss fordi han skulle utvikle el-fremdriftssystem til arbeidsbåter til oppdrettsmarkedet. Han ble anbefalt av flere oppdrettere å velge Polarcirkel, da det er den beste og mest stabile båten som finnes til det formålet, sier Tønder.

Det gikk raskt å finne veien videre etter at den spennende forespørselen kom.

– Etter at vi kom i kontakt, gikk det kun et par måneder før vi fant ut at dette gjør vi. I februar 2019 inngikk vi en avtale med Evoy, og allerede et halvt år etter forespørselen kom var den første prototypen av el-båten sjøsatt. Siden har båten blitt grundig testet på sjøen og små justeringer er gjort underveis for å sikre optimale egenskaper, forteller Braseth.

SOLID HÅNDTVERK

Det å bygge båt er tidskrevende arbeid, spesielt når alt gjøres for

hånd. Men det er litt av det som sikrer at Helgeland Plast leverer kvalitetsprodukter. – Våre båter er ikke masseproduserte på en fabrikk, det ligger fra noen hundre til rundt 1200 arbeidstimer bak hver eneste båt, avhengig av størrelsen, forteller Braseth.

– Det er solid håndverk fra A til Å. Vi kjøper inn bunnplater fra Tyskland og rørene produseres på plastfabrikken lokalt. Sveistråden produseres også på plastfabrikken, også er det noe tremateriale og noe småtteri som kjøpes, mye lokalt, men alt tillages og gjøres manuelt for hånd her hos oss av dyktige fagarbeidere. Vi holder i hele produksjonsprosessen fra vi får et rør og plater til det forlater lokalet som en ferdig båt, legger Tønder til.

UTVIKLER BÅDE BÅTER OG ANSATTE

I bedriften fokuseres det på trivsel og mulighet for egen utvikling. Det resulterer i at kompetansen blir høyere og båtene blir om mulig enda bedre.

– El-båtprosjektet har vi tatt på egen kappe. Vi har gjort enormt med utvikling selv som sikkert kunne vært støttet av virkemiddelapparatet, men ved å styre alt internt har vi fått en unik kompetanse i bedriften i tillegg til mindre byråkrati. Men vi vil nok benytte støtteapparatet som er der ute i større grad for fremtidige innovasjons- og utviklingsprosjekter, sier Tønder.

– Utvikling av egne ansatte er også noe vi har fokus på. Vi skal bli enda bedre på å intern kompetanseheving. Noen tar videreutdanning, andre tar kurs som gjør at de også kvalifiseres til å gjøre flere oppgaver. Man må ta vare på den viktigste kapitalen man har, og det er folk, skal vi lykkes med fremtidig vekst, poengterer Braseth.

I ALLE VERDENSDELER

Til tross for en kortreist produksjon reiser de ferdige båtene ofte langt. – Vi har kunder fra alle verdensdeler. Bare de siste månedene har vi levert til Gabon og Singapore, og snart skal vi levere til Brazil og Kapp Verde. Vi har også levert mange båter til Kina. Fraktprisene har vært

helt ekstreme til mange av disse stedene, så da tenker vi at vi leverer et etterspurt produkt av høy kvalitet når de likevel velger oss, sier Braaseth.

Helgeland Plast har en solid plass i markedet internasjonalt. – Vi er ikke redd for å konkurrere med noen i vårt segment, og til tross for at det finnes noen Polarcirkel kopier der ute, kommer kundene til oss. Når vi nå også kan levere våre båter med elektrisk motor, tar vi nok flere markedsandeler da utviklingen går i den retningen, forteller Braseth.

INTERESSE FOR EL-BÅT

Veien til hvor de er i dag har vært spennende og interessen i markedet er der.

– I løpet av en måneds tid er båten ute til kunde. Vi har fire el-båter i ordre per dags dato og en venteliste på når vi er klare for å levere de neste. Her må vi bare rigge oss for å kunne levere, vi er spent på fortsettelsen. Vi tror el-båter kommer til å bli et viktig supplement til havbruksnæringens flåte i første omgang, men også turistnæringen er interessert. Vi merker interessen i alle fall, avslutter Braseth.

OM HELGELAND PLAST AS

- Er en del av Akva Group
- Har flere lokasjoner på Mo, selskapets arbeidsbåtproduksjon ligger i Mo Industripark
- Bedriften leverer skreddersydde arbeidsbåter under navnet Polarcirkel i lengder fra 5,8 meter til 10,5 meter. I tillegg til å levere båter til havbruksnæringen leveres det også båter til sjøentreprenører, forsvaret, brannvesen, redningstjeneste, oljenæring, turistnæringen og andre som trenger en robust og trygg båt. Selskapet har kunder over hele verden.
- Produserer mellom 70-100 båter årlig over hele produktspekeret sitt
- 90 ansatte i Mo i Rana
- Årlig omsetning Akva Group ASA ca 3 milliarder NOK
- Årlig omsetning Helgeland Plast AS 320 millioner NOK

ENDA ET REKORDÅR I RIKTIG RETNING

SINTEF Norlab måler luftkvaliteten i Mo i Rana gjennom hele året. 2020 ble et spesielt år også i luftkvalitetssammenheng med rekordlavt antall døgnoverskridelser og svevestøvkonsentrasjon.

REKORDLAVE NIVÅER

Det har ikke vært målt så få døgnoverskridelser av svevestøv på Mo siden overvåkingen av luftkvaliteten startet i 2003. Årsgjennomsnittet for svevestøvkonsentrasjon har heller aldri blitt målt lavere.

– Det var veldig få overskridelser i fjor. Gjennomsnittet for året lå på rundt halvparten av årsgrenseverdiene, og antall døgnoverskridelser var historisk lavt med kun 8, sier seniorrådgiver ved SINTEF Norlab, Tone Gardsjord.

MÅLER TO STØVFRAKSJONER

Ved målestasjonen på Moheia Vest måles det to fraksjoner av svevestøvparkler, PM₁₀ og PM_{2,5}. PM₁₀ og PM_{2,5} er betegnelsene på partikler under henholdsvis 10 og 2,5 mikrometer (µm). Disse er det grenseverdier på når det kommer til luftkvalitet.

MER OM 2020-TALLENE OG GRENSEVERDIER

- I løpet av et kalenderår er den nasjonale grensen for antall tillatte overskridelser av døgn grenseverdien (altså konsentrasjon) på 50 µg/m³ for PM₁₀ satt til 30 døgn. I 2020 ble det registrert 8 døgn med overskridelser. Det var en nedgang fra 11 døgn fra året før.

- I 2020 var gjennomsnittlig svevestøvkonsentrasjon for PM₁₀ på 12,7 µg/ m³ (her er grenseverdien for årsmiddelet 25 µg/ m³), noe som er den laveste konsentrasjonen siden målingene startet i 2003.

- For PM_{2,5} er gjennomsnittlig konsentrasjon for 2020 på 5,0 µg/ m³. Her er grenseverdien 15,0 µg/ m³.

– Vi måler både svevestøvkonsentrasjon og støvnedfall på Moheia Vest, og vi har i tillegg en målestasjon for støvnedfall ved Mo Kirke. Slik samler vi inn måledata om luftkvaliteten i Mo i Rana hele året gjennom, og rapporterer til både kommunen og industrien, forklarer Gardsjord.

EKSTERNE FAKTORER

Samme måned har over år stukket seg ut som en «verstingmåned» når det kommer til antall døgnoverskridelser, men ikke i 2020.

– Dersom man ser året under ett, pleier det å være flest døgnoverskridelser i april, men det var få overskridelser denne måneden i fjor. April er gjerne en tørr og kjølig måned med snøfri veibane og vegkanter med rester av strøsand, og da er det sånn sett «gode» forhold for svevestøv. Dette i tillegg til at mange fremdeles kjører med piggedekk, som er en kjent synder i forhold til utvikling av veistøv, sier Gardsjord

– Men i april 2020 kom det mye nedbør i form av snø, som forhindret støvflukt. Man kan lure på om resultatet også kan ha hatt en sammenheng med redusert trafikk som følge av koronanedstengingen, men det har jeg ikke verifiserte data på. Jeg vil imidlertid tro det var værforholdene som hadde mesteparten av æren for de fine resultatene i april, legger hun til.

Annen aktivitet kan også ha påvirket årsresultatet.

– Det som også var spesielt i fjor var at det var høyest nivå av svevestøv i august, og det er uvanlig. Det skyldes nok at det var en del bygningsarbeid i byen, samtidig som det var tørt, forteller Gardsjord.

CODE TILTAK SOM FUNGERER

Gardsjord sier det er spesielt ett tiltak som bidrar til å holde tallene nede.

– Feiing av grus, sand og støv fra veibanene er et viktig tiltak for å få ned konsentrasjonen av svevestøv. Vi var nok heldige med vinterværet

Seniorrådgiver i SINTEF Norlab, Tone Gardsjord.

i fjor, men samtidig er både Mo Industripark, vegvesenet og fylkeskommunen veldig flinke til å feie veiene. Disse aktørene er jo også med i Rana Kommunes tiltaksgruppe for bedre luftkvalitet som møtes flere ganger i året for å diskutere status og tiltak, sier Gardsjord.

SAMARBEID OM TILTAK

Det har lenge vært stort fokus på feiing i Industriparken.

– Industrien har fulgt veldig bra opp de siste årene for å redusere støvbelastningen, blant annet ved omfattende feiing av tomten hele året, påpeker Gardsjord.

Gjennom et felles feieprogram igangsatt i 2007 har Anleggsservice sine 3 feiebiler levert rundt 4000 feietimer på fellesveinettet i industriparken.

– Feieprogrammet er et spleiselag mellom Mo Industripark AS, Celsa Armeringsstål, Elkem Rana, Ferroglobe, Øijord&Aanes, Harsco Environmental, SMA Minerals, Mo Industritransport og RIT. I tillegg kommer feiing på industribedriftenes områder. Målet er å redusere spredning av støv fra industrien, forteller produktleder anlegg i MIP Eiendom, Kjell Arne Hagen.

I tillegg til feiing er flere andre tiltak utført de siste årene for å forhindre støvflukt.

– Vi har utført asfaltering av områder som tidligere var grus, blant annet 70 mål ved Rana Industriterminal i 2019. Vi har også foretatt mer beplantning for å binde støv, forteller Hagen.

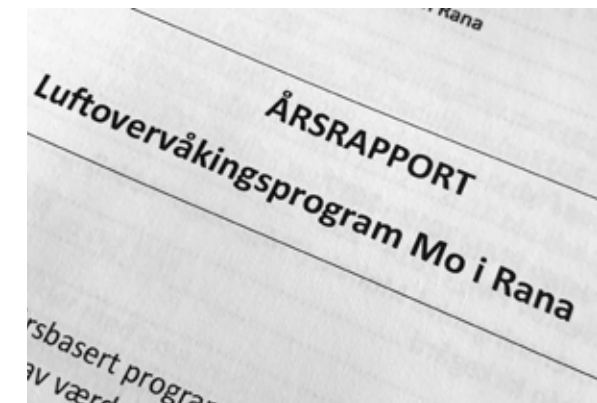
– Nå er vi i gang med å se på et prosjekt sammen med flere av industribedriftene for å forhindre søl på veier under transport, som et forebyggende tiltak, legger han til.

MILJØINVESTINGER

Investeringene i miljøteknologi på bedriftsnivå har også mye å si for utslipp. De senere årene har også flere av bedriftene investert i nye smelteovner og rensesystemer for utslipp til vann og luft som tar unna mye mer støv, NOx, dioksiner, bly og kvikksølv enn tidligere.

– Ser vi på innholdet i støvet som samles opp av Sintef Norlab, har tallene de senere årene hva vist en konsentrasjon av flere ulike metaller godt under Forurensningsforskriftens grenseverdier for luftkvalitet, avslutter Gardsjord.

„
Industrien har fulgt veldig bra opp de siste årene for å redusere støvbelastningen.

FAKTA OM LUFTFORURENSING

- Det er flere forhold som påvirker mengden av luftforurensning. Dette kommer an på utslippsmengder fra ulike kilder, nærhet til forurensningskilder og lokale meteorologiske og klimatiske forhold.

- De viktigste kildene til luftforurensning er utslipp fra vegtrafikk, boligoppvarming og industri, samt utslipp fra skip i havn.

- Det er mest luftforurensning om vinteren. Dette skyldes blant annet at det da er høyest utslipp fra flere kilder, som vedfyring, bruk av piggedekk og eksosutslipp ved bruk av kald motor i kuldegrader. I tillegg forekommer meteorologiske inversjoner som gir dårligere spredningsforhold om vinteren. Dager med sterk kulde, vindstille og tørt vær vil for eksempel gi større konsentrasjon av svevestøv i Industriparken og dens nærhet.

Mo i Rana er ikke den eneste byen i Norge med tidvis utfordringer med støv og luftkvalitet. Vil du sjekke luftkvaliteten der du bor?

På www.luftkvalitet.miljodirektoratet.no kan du sjekke luftkvaliteten i norske byer til enhver tid.

Endelig årsrapport for luftkvaliteten i Rana i 2020 ferdigstilles innen 1. april og vil legges ut på www.mip.no.

Dette er et verdivalg.

MO FJERNVARME BLIR 100% FORNYBAR

Mo Fjernvarme er i gang med utprøving av bioolje for å kunne fase ut fyringsolje, som i dag utgjør en liten prosentandel av energikildene deres. Driveren er miljøhensyn og målet er å bli 100% fornybar.

FRA BRA TIL BEST

Mo Fjernvarme leverer miljøvennlig varme til store deler av Mo i Rana gjennom overskuddsvarme fra Elkem Rana. For å dekke toppplast og sikre forsyningssikkerhet må de også ha alternative oppvarmingskilder, og primært benyttes overskudds CO-gass fra Ferroglobe.

Mo Fjernvarme har også investert i en høyspent elektrokjel de senere årene, og ved behov benyttes fyringsolje som et siste alternativ. Fyringsoljen ønsker de nå å fase ut.

– Vi har de siste årene ligget mellom 1-5% olje årlig i den totale energimiksen vår, og det er disse siste dråpene med fyringsolje vi ønsker å fase ut til fordel for bioolje. Selv om vi bruker forsvinnende

lite fyringsolje i driften vår da vi har andre alternativer, har vi likefullt ett steg igjen for å nå målet om å ha 0% fossilt i normal drift, forteller daglig leder, Terje Sund-Olsen.

Vi har et mål om å ha 0% fossilt i normal drift.

MILJØVENNLIG MEN DYRT

Biooljen som nå testes er dyrere enn den fossile fyringsoljen, men for Mo Fjernvarme er dette et verdivalg.

– For oss er det miljøfaktoren som er den store driveren i prosjektet. Biooljen som er under utprøving er vesentlig dyrere enn alternativet. Vi har gjort et verdivalg ut ifra miljøhensyn, og vi mener at biooljen er mer bærekraftig enn alternativene, som for eksempel naturgass. HVO 100 som vi prøver ut nå er en olje som er laget av slakteavfall fra dyr, brukt matolje og avfall fra skogsbruk, forklarer Sund-Olsen.

TESTER GRUNDIG

Driftsingeniør i Mo Fjernvarme, Ronny Tustervatn Straum, forteller at de har gjennomført forskjellige tester for å se at kjelene og utstyret deres håndterer biooljen.

– Vi har fylt 20 kubikk bioolje på tanken, og kjørt tester i flere omganger. Vi har også fyrte med ren bioolje og en blanding av fossil og bio, for å se at utstyret takler det. Vi må ha muligheten til å fyre med vanlig olje om våre øvrige energikilder mot formodning skulle falle bort, forklarer Straum.

CODE EGENSKAPER

Sund-Olsen forteller at biooljen de bruker er en «Rolls-Royce utgave» av siste generasjons bioolje, som er sertifisert og godkjent som fornybar energibærer.

– Oljens egenskaper er veldig lik vanlig fossil diesel. Vi har ikke merket noen forskjell på den nye oljen sammenlignet med den gamle fossile. Det er også det inntrykket og erfaringen andre selskaper har hatt av den nye biooljen, poengterer Straum.

SNARLIG BESLUTNING

Mo Fjernvarme vil gå bredt ut for å innhente tilbud når endelig beslutning om konvertering er tatt.

– Vi vil bruke litt tid til å teste ferdig og konkludere om vi skal konvertere, men så langt ser det bra ut. Under testen har vi brukt Helgeland Oljeservice som samarbeidspartner, men vi kommer til å forespørre bredt når vi eventuelt skal formalisere dette, sier Sund-Olsen.

LAVERE UTSLIPP

Ved fyring med bioolje vil man få langt lavere utslipp enn ved bruk av tradisjonell fyringsolje.

– Ifølge produsenten er partikkelutslippene 33% lavere ved bruk av HVO 100, hydrokarbon-mengden er 30% lavere og nitrogenoksydforbindelsene er 9% lavere sammenlignet med tradisjonell fyringsolje, så dette har effekt, sier Straum.

I og med at HVO 100 produseres fra 100% fornybare råvarer, regnes CO2-utslippet som nøytralt. Tar man utgangspunkt i de 50.000 literne fyringsolje som nå fases ut, utgjør det en reduksjon på ca. 150 tonn CO2 i året. Men totalbildet for bruk av fjernvarme som energikilde er enda mer imponerende.

– Vi har gjennom å forsyne kundene våre i Rana med fjernvarme en årlig utslippsreduksjon fra oppvarming på 13.600 tonn CO2 sammenlignet med om halvparten benyttet fossile kilder. De 150 tonnene CO2 som vi reduserer årlig ved å gå over til bioolje, går inn i dette store bildet, avslutter Sund-Olsen.

OM MO FJERNVARME

- Fjernvarmeaktiviteten på Mo startet i 1985
- Produserte 89,1 GWh fjernvarme i 2019
- Grunnlaget for fjernvarmeproduksjonen er overskuddsenergi fra prosess-bedriftene i Mo Industripark (88,3%). Øvrig energimiks var i 2019, fleksibel elektrisitet (elektrokjel) 10% og fossil olje 1,7%.
- 32 km fjernvarmetrase fra industriparken og rundt hele byen
- 4 ansatte
- På fjernkontrollen.no kan du lese mer om energimiksen hos alle fjernvarmeselskaper i Norge.

REKORDMANGE SØKNADER

Mo Industripark AS gir hvert år ut sponsormidler til tiltak og aktiviteter i regionen og i år var det rekordmange søknader. Det er særdeles viktig at vi har næringslivet i Rana med på laget, sier nestleder i Rana Karateklubb, Ronny Olsen.

STOR INTERESSE

Sponsormiddelordningen er populær og drøyt halvparten av årets over 60 søknader fikk støtte.

– Med et rekordhøyt søkertall har det ikke vært enkelt å velge hvem som skulle få støtte da vi opplever alle søknadene som gode. Men aktiviteter som retter seg mot barn og unge er også i år prioritert, forteller leder for strategisk kommunikasjon og samfunnskontakt i Mo Industripark as, Tonje Nermark.

I februar ble det avholdt digitalt sponsormøte med årets mottakere.

– Tidligere år har vi hatt fysiske sponsormøter, men på grunn av koronasituasjonen lot ikke dette seg gjennomføre i år, så vi inviterte til en liten digital samling nylig. Det har vært et annerledes år og det er mange som naturlig nok har måttet gjøre store tilpasninger i aktivitetene sine gjennom året. Men det har vært gledelig å lese statusoppdateringer flere av fjorårets mottakere har sendt oss, om hvordan de har vært kreative, sier Nermark.

Det er særdeles viktig at vi har næringslivet i Rana med på laget.

STØTTE FRA NÆRINGSLIVET

Rana Karateklubb er en av årets sponsormiddelmottakere, og er en klubb som favner bredt med tilbud for barn fra 4 år og opp. Klubbens eldste aktive medlemmer er blitt pensjonister.

– Vi har hatt ganske stabil medlemsmasse på ca. 150 utøvere i mange år. Vi ønsker at karate skal være et lavterskeltilbud for barn og ungdom å holde på med og at alle skal ha råd til å trene hos oss. Da er det særdeles viktig at vi har næringslivet i Rana med på laget, sier nestleder i Rana Karateklubb, Ronny Olsen.

Klubben gjør mye for å holde seg attraktive og utvikle medlemmene sine.

– Vi er nødt til å investere i utstyr, utdanne oss som instruktører, og ikke minst arrangere treningssamlinger og andre aktiviteter for våre medlemmer. For oss er det utrolig kjærkommet at blant andre Mo Industripark as nå gjennom flere år har tildelt oss sponsormidler. Det er en av grunnene til at vi har mulighet til å holde et lavt kostnadsnivå for våre medlemmer, men tilby et høyt aktivitetsnivå både sportslig og sosialt, forteller Olsen.

FÅR FREM TALENTER

Karateklubben har mange flinke utøvere som utøver konkurranseformen i karate.

– Det er en utfordring at vi må reise veldig langt for å gi våre utøvere skikkelig motstand da dette er kostbart. Derfor bruker klubben store summer på støtte til teamet som reiser rundt på konkurranser og samlinger. Da er det også kjærkommet at vi har sponsorer i ryggen, påpeker Olsen.

Det er mye imponerende pågangsmot blant barn og unge i regionen.

BREDT SPEKTER

Søknadene som har blitt innvilget i 2021 bidrar til økt satsing innenfor mange ulike grener.

– Vi har er imponert over bredden i aktivitetstilbudet der ute, og skulle gjerne støttet alle, men det har vi dessverre ikke rammer til. Men vi tror på bredde derfor er årets mottakere innen hopp, kombinert, langrenn, slope, skiskyting, motorsport, svømming, karate, badminton, orientering, skyting, friidrett, fotball, hestesport, musikk og kunnskap, sier Nermark.

ATTRAKTIV REGION

Sponsing av tiltak som fremmer utvikling, trivsel og positivt engasjement for barn og ungdom i regionen er viktig for MIP AS som samfunnsbygger og næringsaktør.

Rana Karateklubb har fått frem flere unge talenter de siste årene. Foto: Rana Karateklubb

Morotcrosskjører Oda Tøndersen imponerer stort. Hun har flere sponsorer i ryggen, deriblant MIP AS. Foto: Oda Tøndersen

Skihopper Robin Pedersen er en av Mo Industripark AS sine mageårige sponsormiddelmottakere. Foto: Robin Pedersen

Skiskyter Noah Kolsåsæter støttes av blant andre Mo Industripark as. Foto: Noah Kolsåsæter

– Vi ønsker å være med på å gjøre regionen attraktiv ved å være en positiv medspiller og legge til rette for et mangfoldig tilbud av fritidsaktiviteter. Det er også veldig gøy å se at flere mottakere vi har støttet over år har lyktes med satsingen sin og gjort karriere av det som kanskje startet som en fritidsaktivitet. Det er mye imponerende pågangsmot blant barn og unge i regionen, poengterer Nermark.

– Støtteapparatet med engasjerte foreldre og andre ildsjeler som legger til rette, fortjener også masse ros, legger Nermark til.

FLYBUSS MO I RANA

I perioden 15. februar til og med 5. april vil det være rutestans for Flybussen. Dette skyldes lavt belegg pga. reisestriksjoner under Covid pandemien.

For grupper på 4 personer eller flere vil det likevel være mulig å booke egen transport hos oss.

Fra 6.april vil Flybussen igjen kjøre etter oppsatt ruteplan som vil offentliggjøres på nett nærmere påske.

For bestillinger, spørsmål og info vil vi likevel nås på tlf 971 44 444.

www.helgelandtransportservice.no

HTS
Helgeland Transport Service

Ole Tortenvik (tv.) og arbeidskollega Reidar Pedersen har vært et bra team i en årrekke.

100 ÅR TIL SAMMEN I INDUSTRIPARKEN

Med rundt 50 års industriarbeidserfaring hver, ble Ole Tortenvik og Reidar Pedersen takket av i Elkem i oktober. Trivsel har de hatt hele veien under forskjellige eiere og utfordrende arbeidsforhold i begynnelsen av karrieren, forteller de nybakte pensjonistene.

FRA LOFOTFISKE TIL JERNVERKET

Da 18 år gamle Ole kom hjem til Sjøna fra Lofotfiske i '69, måtte han finne seg noe å gjøre. Sjonværingen gikk straks innom administrasjonsbygget til Jernverket, Gulbygget, og forhørte seg om arbeid.

– Før i tiden var det ikke noen papirmølle, det var bare å gå og spørre. Jeg kjente mange fra Flostrand som arbeidet på Jernverket og vips, etter å ha snakket med noen på Råjernet, skulle jeg ha nattskift samme kveld, forteller Ole.

Han husker at det ikke var den beste oppfølgingen i starten.

– Jeg ble litt kastet ut i det med blant annet krankjøring alene første uka, uten at han som skulle følge meg opp var til stede. Etter noen måneder ble jeg overført til tapping på ovn 5 & 6 og deretter til kontrollrommet.

– Arbeidsforholdene varierte i stor grad mellom de forskjellige områdene den første tiden min her oppe. I begynnelsen syntes jeg det var svart og fælt, og etter en stund i arbeidslivet valgte jeg å gå videre med utdanning og søkte meg inn på yrkesskolen for å gå mekanisk linja der, forklarer Ole.

FAST ANSATT

Unge Ole var fast bestemt på at han ikke skulle tilbake til Jernverket. Men da han og en klassekamerat fikk tilbud om jobb der før utdanningen var fullført, ble det likevel sånn. Ole ble fast ansatt 21. juni 1971, og fikk raskt bred erfaring.

– Vi gikk skole på dagtid og skift på ettermiddag og natt. Jeg var innom i hele drifta etter hvert, ikke bare på mekanisk. Jeg var både på pelletsverket og sinterverket, og begynte i Rana Metall med en gang det startet opp. Jeg var den syvende som ble ansatt og hadde arbeidsnummer 307, mimrer han.

STORE ENDRINGER

Mye har forandret seg siden Ole startet på Jernverket.

– I starten hadde vi verken eget verksted eller egne garderobes, så det har vært store endringer gjennom mange år for å komme dit vi er i dag. Endring i HMS-fokuset med årene førte også til at vi ble flyttet litt rundt. Det har vært en kjempeutvikling. I begynnelsen var det knapt en skjerm å se i verket og mesteparten av oppgavene ble

gjort manuelt, men etter hvert har mye blitt digitalisert for eksempel, poengterer han.

JERNVERKET ETTER MILITÆRET

Arbeidskollega Reidar Pedersen fra Nesna ble fast ansatt 8. oktober 1973. I likhet med Ole, hadde han hatt sommerjobb på Jernverket før han ble fast ansatt etter militæret. Også han gikk mekanisk på yrkesskolen og fikk erfaring fra hele drifta.

– Jeg startet på Slabsen med å flammehøvle emnene. Jeg var så innom Grovverket hvor jeg var ovnsmann på emneovn 2, også var jeg med på oppbyggingen av emneovn 3. Til slutt havnet jeg på råjernverket hvor jeg også var skiftformann på 80-tallet. Da hadde vi seks ovner i drift, forteller Reidar.

INDUSTRIVERNLEDER

Nesnaværingen har også vært industrivernleder i 17 år.

– Det var veldig interessant og lærerikt, ikke minst det å planlegge øvelser og evaluere i ettertid. I løpet av årene har det vært noen hendelser har festet seg mer enn andre. En av de verste var da en kollega mistet livet i en sprengningsulykke. En annen hendelse

var da vi fikk vann i en øse, da fikk vi virkelig oppleve hvor farlig det er når vann kommer i flytende metall.

– Det husker jeg godt, skyter Ole inn og fortsetter; alt ble svart og hjelmen blåste av. Heldigvis har man lært mye av disse hendelsene og vi har innført flere sikkerhetstiltak for å hindre at disse skal kunne skje igjen.

ALLTID EN LØSNING

Ole og Reidar har de siste årene arbeidet dagtid sammen. Men tidligere jobbet Reidar skift, noe som ifølge Ole hadde sine fordeler.

– Det at Reidar kjente hele anlegget og visste hva som var kritiske komponenter for å holde produksjonen i gang, medførte at vi alltid hadde kontroll på hva vi skulle gjøre og hvilket verktøy som måtte medbringes ved for eksempel en vaktutkalling. Og var det noe man trengte av hjelp eller deler, bistod han bestandig. Ofte hadde han allerede deler med seg «i lomma», smiler Ole.

– Vi har jo tilegnet oss mye erfaring og kjennskap til anleggene i løpet av årene så vi vet at man kaster bort mye tid på å hente verktøy når det er såpass store avstander her i verket. Det har skjedd noen ganger at det nødvendige verktøyet ikke har vært tilgjengelig, men da har vi alltid funnet en løsning med det vi hadde til rådighet, sier Reidar med et glimt i øyet.

KJENNER ANLEGGENE

Med utallige mil lagt ned inni produksjonsbyggene til det som i dag er Elkem, er det få som kjenner anleggene bedre enn Ole og Reidar. Det fikk vedlikeholdssjef Fredrik Drøpping Andersen erfare, da han som nyansatt i 2018, gikk runder i verket med begge.

– Jeg husker at uansett hvor vi var i verket kunne de fortelle i detalj om funksjoner og kritikalitet til hvert enkelt utstyr. Det var mye informasjon og historie som ble delt på relativt kort tid, og jeg kan vel ikke si annet enn at jeg både var, og er mektig imponert over den kjennskapen og kompetansen de har til hele verket. Og dette er ikke noe man får bare av å ha vært her, det krever at man har vært nysgjerrig, påkoblet og interessert i alt som har pågått gjennom deres tid her oppe, sier vedlikeholdssjefen.

– Det er mange av oss som kommer etter dere som gjerne skulle ha sett det mulig å laste ned deres erfaring, men teknologien er nok ikke helt der enda, legger han lattermildt til, til nikk og humring fra Ole og Reidar.

BRA TEAM

At det etter hvert var effektiv kommunikasjon mellom arbeidskollegene, er det liten tvil om.

– Vi har fått gjort mye godt arbeid sammen, vi var et bra team. Etter hvert var det ikke nødvendig å kommunisere med ord, alt gikk litt av seg selv. Jeg kan ikke huske at vi noen gang har vært uenig. Men vi har diskutert mye sammen og kommet frem til gode løsninger, mimrer Ole.

SYSTEMATISK VEDLIKEHOLD

Ole og Reidar har vært sentrale i å få på plass systemer for vedlikehold og prosedyrer i Elkem Rana.

– Vi har jo visst at dagen for pensjonering kom og har gjort et solid stykke arbeid de siste årene for å få på plass et gjennomarbeidet vedlikeholdsprogram. Her har Reidar og Oles deltagelse vært helt nødvendig, sier vedlikeholdssjef Fredrik.

– Det er som natt og dag med systematisk og forebyggende vedlikehold. Tidligere var det lite dokumentering og oppfølging, men nå er det satt i system og på data, forklarer Reidar.

Ulike eiere i årenes løp har vært merkbart.

– Da Elkem kom inn som eier merket vi at det var et konsern med store planer om oppgraderinger og utviklinger rettet mot indre og ytre miljø, sikkerhetstiltak, 5S og prosess- og produksjonskvalitet. Det er et helt annet vernesystem nå og fokus på mye mer forebyggende vedlikehold. Det har vært bra, sier Ole, til nikk fra Reidar.

TRAVEL PENSJONISTTILVÆRELSE

Hverken Ole eller Reidar kommer til å få mye tid til overs selv om de nå går over i pensjonistenes rekke.

– Jeg er allerede veldig travel, det var bare så vidt jeg rakk å få opp poteten her før kulda kom. Jeg driver også med fiske, og er medeier i et elgvall. Så langt har jeg ett barnebarn, men det kommer sikkert flere. Det blir også mye snekring hos både barn og søstre i tillegg til mine hus rundt omkring. Så blir jeg også å dra oppover hit for å drikke kaffe innimellom, med arbeidskompisene og holde litt kontakt, smiler Ole.

– Jeg har overtatt «heimhusen» på Nesna, der er det en del jobb. Jeg har også båt og annet som må gjøres før vinteren, så det blir ikke fritt for arbeid. Jeg kjører også en del på barnebarn, sier Nesnaværingen, som også forteller at han allerede er forespurt om et mindre opplæringsoppdrag i Elkem i vinter.

GODE KOLLEGER

Etter så mange år er det for det meste bare gode minner som sitter igjen.

– Det var tider. Man husker jo det som er artig og glemmer mer det som ikke var så gøy, som ulykker og alvorlige hendelser. Det er rart med det, slår Reidar fast.

Begge er enige om at gode kollegaer og et godt arbeidsmiljø har vært avgjørende for at de har «holdt ut» på samme sted så lenge.

– Det har vært gjevt å ha hatt arbeid hele veien. Jeg håper unge i dag har jobb og ikke blir fri for arbeid. I hele mitt arbeidsliv har jeg vært permittert i tre uker, det er litt rart å tenke på nå med koronaen. Jeg håper og tror at de holder bra koken her oppe. Det er utrolig mange ulike typer arbeid her i parken, før var det jo mest prosessjobber, men nå er det alt mulig – heldigvis, avslutter Ole.

Interessert i industrihistorie?
se www.mip.no/historie

– Vi ble jo tilvendt, jeg skulle jo ikke være her, men havnet her likevel og ble i nesten 50 år, sier Ole Tortenvik.

Ole og Reidar ble takket av i oktober.

Det er mye historie og kompetanse som nå forlater oss, sier vedlikeholdssjef Fredrik Drøpping Andersen (midten).

LASSE STRØM
Spesialarbeider, Rana Gruber

Juni 2013

Varierte dager og de jeg jobber sammen med.

Måtte ha blit noe for de ansatte. En blåtur kanskje, etter at koronapandemien er over, såklart.

Kantine på dagtid, matpakke på ettermiddag og natt.

Nettavis, da kommer siste nytt fortløpende.

Hobbyfotograferer natur og være sammen med barna.

FOLK I PARKEN

Ansatt siden

Hva er det beste med jobben din?

Hva ville du gjort hvis du var sjef i en uke?

Matpakke eller kantina

Nett eller papiravis?

Hva gjør du på fritida?

THOMAS BAKKSJØ
Montør, Helgeland Plast

Juli 2019

Det å se noe gå fra plastrør til ferdig båt, alt etter kundens ønske.

Da skulle vi ha feiret at vi lager verdens beste arbeidsbåter!

Aga kantina – uten tvil.

Nettavisen er praktisk, men papirutgaven er aller likest.

Fritiden nå går for det meste i snekring, ellers er det jakt og friluftsliv som står høyt på listen.

JUBILANTER

70år

BØRRE INGE NØST
Rana Gruber
22.02.1951

HÅKON ODDBJØRN LØKÅS
Celsa Armeringsstål
23.02.1951

60år

IVAR HÅKON LUND
Celsa Armeringsstål
02.01.1961

STEIN TORE NILSEN
Celsa Armeringsstål
04.01.1961

KURT NILSEN
Rana Industriterminal
13.01.1961

LEIF JARLE PETERSEN
Elkem Rana
13.01.1961

MORTEN SUND
Mo Fjernvarme
18.01.1961

BAARD STRAND
Celsa Armeringsstål
20.01.1961

PER ROGER RYDLAND
Ferroglobe Mangan Norge
15.02.1961

INGE ALFRED KARLSEN
Celsa Armeringsstål
05.03.1961

OVE NILSSEN
Mo Industritransport
17.03.1961

TOR EINAR HENRIKSEN
Celsa Armeringsstål
23.03.1961

55 år

JAN OLE SALAMONSEN
Mo Industripark AS
14.01.1966

ANNE BRIT VASSDAL EVENSEN
Mo Industripark AS
06.03.1966

JAN ERLING EVENSEN
MIP Industrinett
16.03.1966

50år

KRISTER MØRCH GABRIELSEN
MOMEK AS
15.12.1970

LEIF HÅKON PEDERSEN
Celsa Armeringsstål
13.01.1971

FRANK BØRRE HANSEN
MOMEK Services AS
03.02.1971

JURIJ LASKOV
MOMEK Civil AS
28.02.1971

GRY WIKRAN
Celsa Armeringsstål
06.03.1971

FRANK EDVARDSEN
Rana Gruber
13.03.1971

VIRGIL CONSTANTIN
MOMEK Personnel AS
23.03.1971

40år

HELGE ULEBERG SANDNES
Celsa Armeringsstål
04.02.1981

CHRISTIAN SVANHEIM
Mo Industripark AS
15.03.1981

HANS HOVDE
Mo Industripark AS
18.03.1981

30år

TONY ANDRE FØLLING
Elkem Rana
23.01.1991

ANDERS KALÅS
Celsa Armeringsstål
06.02.1991

ANDERS VIKSJØ
Elkem Rana
11.03.1991

25år

MARIUS ANDRÉ PEDERSEN
Mo Industritransport
10.02.1996

20år

TRYGVE ANDREAS THORESEN
Elkem Rana
11.01.2001

MICHAEL RØSSVASSBUKT
Celsa Armeringsstål
12.01.2001

KRISTINE BRØRS
Elkem Rana
21.01.2001

JUBILEUM

ANSATT 40 ÅR I SAMME BEDRIFT

15.01 **ASBJØRN EIDE** Celsa Armeringsstål

19.01 **ARNT OLSEN**, Celsa Armeringsstål

19.01 **LEIF-GUNNAR ANDERSEN**, Celsa Armeringsstål

28.01 **HALLGEIR JOHAN KLÆBOE**, Celsa Armeringsstål

02.02 **KENNETH PEDERSEN**, Celsa Armeringsstål

ANSATT 30 ÅR I SAMME BEDRIFT

02.02 **VIDAR SØRENG**, Ferroglobe

03.03 **TROND ASPEN**, Ferroglobe

TAKK

Tusen takk for oppmerksomheten i anledning min 60-årsdag.

MVH

BAARD STRAND

Celsa Armeringstål AS

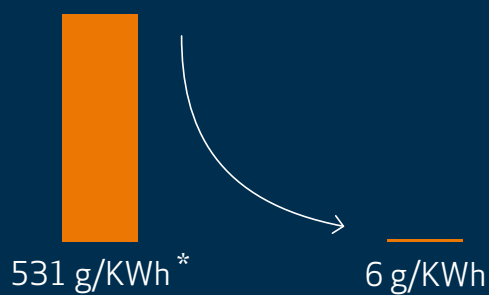
INDUSTRISTRIPA

"VARME ARBEIDER"

Gjør bedriftens fotavtrykk grønt.

Velg 100 % fornybar strøm hos Helgeland Kraft og reduser bedriftens klimaavtrykk fra 531 g/KWh til 6 g/KWh CO₂.

Kontakt oss for å gjøre et grønt valg.

 **HELGELAND
KRAFT**
Strøm fra verdens vakreste kyst

Kundesenter: 751 00 700
bedrift@helgelandkraft.no
www.helgelandkraft.no

Rosenborg Reklame (K&B)

* Kilde: Norges vassdrags- og energidirektorat